

Politets sikkerhetstjeneste
Den sentrale enhet

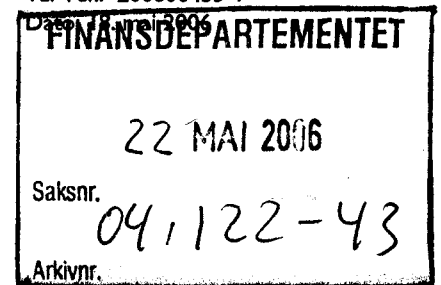
Postboks 4773 Nydalen, 0421
OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Faksnr. 23 30 51 20
Besøksadresse:
Kristoffer Aamots gate 9

Finansdepartementet,
sendes også som e-post til
postmottak@finans.dep.no

Kontaktperson: Thomas Fredrik
Blom

Deres ref.: 04/122 SL TFI/RLa
Vår ref.: 200600455-1

Gjenpart:
Justisdepartementet, politiavdelingen
Toll- og avgiftsdirektoratet

HØRING – NY LOV OM TOLL OG VAREFØRSEL § 12-1

Politets sikkerhetstjeneste (PST) er kjent med at Finansdepartementet har lagt forslag til ny lov om toll og vareførsel ut til høring. Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 17. januar 2006 samt avtale om forlenget høringsfrist til 18. ds.

Slik PST leser forslaget til ny taushetsbestemmelse er dette en videreføring av gjeldende tollov § 8 nr. 2. Det vises her til høringsnotatet s. 200 der det fremgår at forslaget til ny § 12-1, annet ledd bokstav b) til h) er hentet fra gjeldende tollov § 8, nr. 2 bokstav b) til h).

Bestemmelsen om at taushetsplikten ikke er til hinder for at informasjon formidles til politiet når det gjelder opplysninger innenfor tollvesenets forvaltningsområde er foreslått videreført. Dette er en viktig bestemmelse for det videre samarbeid mellom tollvesenet og PST vedrørende alt som har med vareførsel å gjøre.

Forslaget til taushetsbestemmelse i den nye lov § 12-1 annet ledd bokstav f, annet punktum viderefører bestemmelsen om at det må foreligge skjellig grunn til mistanke om et straffbart forhold som kan medføre mer enn seks måneders fengsel før Tollvesenet kan formidle informasjon utenfor tollmyndighetenes forvaltningsområde til politiet.

PST mener forslaget inneholder et for strengt krav til mistankegrunnlag, der en ikke kan utveksle informasjon i forbindelse med konkret eller mulig import eller eksport av forbudte eller deklareringspliktige varer (våpen sprengstoff m.v. eller varer som er underlagt eksportkontroll). Vi kan ikke se at spørsmål knyttet til mistankekravet er drøftet i høringsnotatet. Av forarbeidene til gjeldende taushetsbestemmelse i tolloven § 8, fremgår det av Inst.O.nr. 21 (1993-1994) fremgår at man ved utforming av bestemmelsen la vekt på å harmonisere bestemmelsen med tilsvarende

bestemmelser i ligningsloven § 3-13 og forvaltningsloven §§ 13a-e. Kravet om skjellig grunn og strafferamme ble innarbeidet i tolloven § 8 nr. 2 bokstav f, etter modell fra ligningsloven § 3-13.

PST mener at det nå er riktig å vurdere tollvesenets taushetsplikt, utenfor Tollvesenets forvaltningsområde, løst fra tilsvarende bestemmelser i ligningslov og forvaltningslov. For PST er bekjempelse av terror og ulovlig etterretningsvirksomhet de høyest prioriterte oppgaver. På disse sentrale områdene medfører den foreslåtte videreføring av dagens taushetsbestemmelse at Tollvesenet er avskåret fra å formidle informasjon til PST, dersom det ikke er skjellig grunn til mistanke om et forhold som kan medføre strengere straff enn fengsel i 6 måneder.

Dersom Tollvesenet skulle få informasjon om at noen inngikk forbund, eller planla en terroraksjon, ville den foreslåtte taushetsbestemmelse i § 12-1 annet ledd bokstav f, annet punktum hindre at denne informasjonen ble gitt til PST, med mindre mistanken var så sterk at det er skjellig grunn, hvilket betyr at det er mer enn 50% sannsynlighet for at straffelovens terrorbestemmelse i § 147a er overtrådt.

Det er forståelig at man ved revisjonen av tolloven i 1994 ikke vektla forebygging av terror i den grad man gjennomgående gjør i dag. Nasjonale sikkerhetshensyn og internasjonale forpliktelser gjør i dag at hensynet til effektiv forebyggelse av terrorhendelser vektlegges når nødvendig. Det er viktig at alle som kan bidra med informasjon av betydning har anledning til å formidle den til politiet. Det synes lite formålstjenlig at loven skal være til hinder for at tollvesenet kan formidle viktig informasjon til rette vedkommende når det gjelder så alvorlige forhold. Tollvesenets underretningsarbeid er kjent for å være godt. Politiet vil i sitt arbeid med å forebygge alvorlig kriminalitet – for oss særlig med hensyn til terrorisme – kunne ha stor nytte av den kunnskap tollvesenet måtte få tilgang til i sitt virke men som ikke er relatert til vareførsel.

Dersom man i forslaget til ny taushetsbestemmelse i § 12-1 annet ledd bokstav f, annet punktum, erstatter ”skjellig grunn til mistanke” med ”rimelig grunn til mistanke”, vil bestemmelsen harmonere mer med vilkåret for å iverksette etterforskning etter straffeprosessloven § 224.

I denne forbindelse ønsker vi å vise til at politiet nå har mulighet til å benytte inngripende tvangsmidler for å innhente informasjon under etterforskning. Det vises i denne forbindelse til Ot.prp. nr. 60 (2004-2005) og Inst. O. nr. 113 (2004-2005) om endring av straffeprosessloven og politiloven. For avvergende etterforskning ble mistankekravet for bruk av tvangsmidler senket til ”rimelig grunn til å tro at noen kommer til å begå” jfr straffeprosessloven § 222d. Ved lovendringen ble PST gitt anledning til å benytte tvangsmidler i forebyggende øyemed der mistankekravet ligger så lavt som ”grunn til å undersøke om noen forbereder en handling”, jf. politiloven § 17d. Det kan virke inkonsistent om man tillater bruk av inngripende tvangsmidler ved så vidt lav mistanketerskel, mens det langt mindre inngripende, nemlig å utveksle informasjon mellom offentlige etater, krever en så høy grad av konkret mistanke at man må opp til skjellig grunn.

Dersom PST på best mulig måte skal kunne ivareta oppgaven med å identifisere og forebygge trusler innenfor vårt ansvarsområde, er vi avhengig av å motta informasjon. Tollvesenet har en

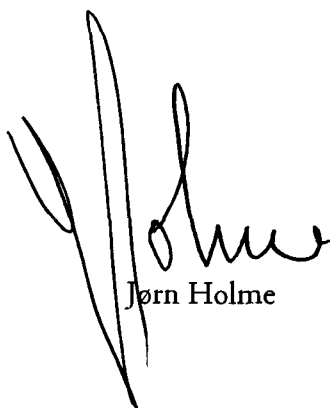
strategisk viktig posisjon i forbindelse med vareførsel inn og ut av Norge. Det er vel kjent fra den innsats som Tollvesenet har vist for å hindre narkotikainnførsel at Tolletaten har et underretningssystem som har gitt gode beslagresultater over lang tid. Ved å utforme en ny taushetsbestemmelse som sikrer at Tollvesenet tidlig kan gi PST informasjon vil Tollvesenet også bli en viktig samarbeidspartner for PST i arbeidet med å forebygge terror og ulovlig etterretning.

I samarbeidet med Tollvesenet har vi merket oss at Tollvesenet i sin strategiske plan løfter frem sin rolle som samfunnsbeskytter, og fremhever at Tollvesenet skal være førstelinjekontrollen i forhold til personer, varer og transportmidler som kan representere en trussel for samfunnets sikkerhet. Tollvesenet bør kunne gi politiet relevant informasjon når det er rimelig grunn til mistanke, selv om mistanken gjelder forhold utenfor Tollvesenets forvaltningsområde.

PST har ingen innvendinger til at man i den nye taushetsbestemmelsen i § 12-1 annet ledd bokstav f, annet punktum beholder kravet til at mistanken må knytte seg til et straffbart forhold som kan medføre fengsel i mer enn 6 måneder. PST vil heller ikke ha noen bemerkninger til at strafferammekravet ble skjerpet til høyere straff enn fengsel i 6 måneder, for eksempel til 2 år, for å bedre balansere det samlede vilkåret hvis mistankekravet reduseres.

PST foreslår at ny lov om toll og vareførsel § 12-1 annet ledd bokstav f, annet punktum skal lyde:

Gjelder opplysningene straffbare handlinger utenfor tollmyndighetenes forvaltningsområde, kan opplysninger bare gis når det foreligger rimelig grunn til mistanke om en overtredelse som kan medføre høyere straff enn fengsel i 6 måneder.

Jørn Holme

fr:
Maria Collett Sævi
Politinspektør